

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

červen 2024

Zdeněk Procházka

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Arnošt z Pardubic - arcibiskup

- * 25. 03. 1297 - Kladsko (Polsko)
- + 30. 06. 1364 - Roudnice (okr. Hradec Králové)

Místa působení: Praha

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 6. Město Horšovský Týn, 2002., Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň: Ševčík, 2005, s. 239., Databáze autorit Národní knihovny ČR, heslo Arnošt z Pardubic.

Anotace: Narodil se roku 1297 v Kladsku, kde byl jeho otec hradním purkrabím. Čtrnáct let strávil na studiích církevního práva v Boloni a Padově. Potom se vrátil do Čech a stal se kanovníkem u svatého Víta v Praze. V roce 1343 jmenován posledním pražským biskupem, později prvním českým arcibiskupem. Rádce a přítel Karla IV. V latinské listině z 10. března 1344 se zmiňuje o Horšovském Týně. Je to poprvé, kdy je H. Týn uveden jako město. V letech 1344 až 1364 nechal přestavět hrad v H. Týně, pozvedl panské hospodářství v jeho okolí založením četných rybníků a obehnal poddanské město hradbami, které navazovaly na opevnění hradu. Na svých cestách do říše také údajně v Horšovském Týně přebýval. - 660. výr. úmrtí

Bureš, Josef - malíř

- * 05. 06. 1889 - Chrudim (okr. Chrudim)
- + 05. 06. 1969 - Aš (okr. Cheb)

Místa působení: Chodsko, Domažlice, Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 1, s. 118. Praha: R. Ryšavý, 1947., Nové Domažlicko, roč. 10, 1979, č. 23, s. 3., Domažlické noviny, roč. 1, 1992, č. 19, s. 6., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 55. Plzeň: SVK, 1998.

Anotace: Malíř-figuralista. Soukromá studia absolvoval u malířů Karla Reisnera a Karla Raška, na akademii V. U. v Praze. Vystavoval ve Štrbě, v Berouně, v Locarnu. Od roku 1925 žil na Chodsku, kde čerpal náměty pro své portréty. Autor podobizen starostů v Domažlicích, ředitelů spořitelny v Domažlicích, podobizny J. Š. Baara pro muzeum v Klenčí, portrétů J. Jindřicha, B. Hezké, V. Amorta. Mezi nejoblíbenější chodské modely patřila z Baarova díla známá Hrnčena bába - Marie Štefaničová pro stejnojmenný obraz z roku 1934. Podle Kalendária na rok 1999 jsou místem úmrtí Domažlice. - 135. výr. narození, na červen 2024 také připadá 55. výr. úmrtí

Buršíková, Růžena - lidová řemeslnice

* 17. 08. 1921 - Postřekov (okr. Domažlice)
+ 13. 06. 2009 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Díly (okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Novák, Jan. Trásnění šátku [digitální videodisk]. Domažlice: Jan Novák, 2000., (red): Životní jubilea. Dílčák, 2009, červen, č. 2, s. 6., Informace o datu a místě úmrtí získána od pravnučky Michaely Peklové.

Anotace: Narodena v Postřekově jako nejmladší ze čtyř sourozenců, po provdání se přestěhovala do obce Díly. Produktivní život zasvětila práci v domažlické Chodovii, kde pracovala řadu let jako švadlena. Do obecného povědomí se zapsala jako pravděpodobně poslední výrobce tradičních trásní k chodským šátkům - výroba je zdokumentována na elektronickém nosiči. - 15. výr. úmrtí

Eret, Jiří - varhaník

* 13. 07. 1891 - Havlovice (okr. Domažlice)
+ 19. 06. 1969 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 36. Plzeň: KKS, 1977., Deník Nová Pravda, roč. 1, 1991, 25. 07., č. 45, s. 11., (vor): Učitel hudby Jiří Eret. Domažlicko, roč. 4, 1994, 18. 08., č. 33, s. 3., Vorlíček, J.: Vynikající varhaník Jiří Eret. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 23. 06., č. 145, s. 16., Vorlíček, J.: Výročí hudebníka J. Ereta. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 09. 07., č. 157, s. 23., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Syn kameníka, ve druhém měsíci života přišel takřka úplně o zrak, noty mohl číst jen z největší blízkosti. V hudbě se vzdělal v hradčanském ústavu pro slabozraké děti, ovládal hru na klavír, housle, fagot, harmonium a varhany. Od roku 1921 měl vlastní hudební školu, zároveň byl zaměstnán jako městský varhaník. Od roku 1936 převzal po V. Fleglovi funkci ředitele kůru. Tenorista Čerchovanu, otec J. Skalové. Některé zdroje uvádí nesprávné místo narození Hlavňovice. - 55. výr. úmrtí

Faster, Jan Křtitel P. - děkan

* 19. 06. 1794 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 04. 04. 1867 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Významné výročí J. K. Fastera. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 04. 04., č. 79, s. 11., Hana, O.: Jak je to s rodinou Fastrovou. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 12. 04., č. 87, s. 16., Petrašovský, A.: Kostelní zdi vyprávějí, s. 37-39. Radonice: Domažlický dějepis, z.s., 2019.

Anotace: Narozen v domě čp. 3 v Branské ulici v Domažlicích, ordinován dne 24. srpna 1818 v Českých Budějovicích. Domažlickou duchovní správu vedl jako administrátor od 2. října 1826 do 24. listopadu 1831, jako děkan od 25. listopadu 1831 až do své smrti. Z významných událostí provázejících jeho působení v Domažlicích zmiňme epidemii cholery, která ve městě vypukla roku 1836 (jeden den bylo uskutečnováno i 19 pohřbů) nebo rekonstrukci poutního kostela sv. Vavřince (1851). Pohřben na hřbitově U Svatých, hrob je zachován do dnešní doby. Bratr Jakuba Fastra a bratranec Petra Fastra. - 230. výr. narození

Fišer, Jiří - dělník

* 12. 10. 1909 - Neuměř (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih)
+ 27. 06. 1944 - Drážďany (Německo)

Místa působení: Plzeň, Domažlicko

Literatura: Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR, heslo Jiří Fišer.

Anotace: Narozen v obci Neuměř na Domažlicku, zaměstnán jako dělník v plzeňských Škodových závodech. Zatčen 6. května 1943, popraven nacisty na konci června roku 1944 v Drážďanech. Jeho jméno je uvedeno na pomníku obětem 1. a 2. světové války v centru obce Dolní Kamenice. - 80. výr. úmrtí

Fořt, Jan - dobrovolník americké armády

* 20. 12. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 06. 06. 1944 - Normandie (Francie)

Místa působení: Normandie (Francie)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Čvančara, J.: Někomu život, někomu smrt: československý odboj a nacistická okupační moc 1943-1945, s. 153. Praha, 2008.

Anotace: Student pocházející původně z Domažlic, dobrovolník americké armády. Společně se 101. výsadkovou divizí nasazen během operace Overlord - spojeneckého vylodění v Normandii v červnu roku 1944. Padl mezi prvními v počátečních okamžicích bojů "Dne D". - 80. výr. úmrtí

Hájek, Karel Boromejský P. - děkan

* 03. 07. 1824 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 01. 06. 1889 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Vodrážka, J.: O životě zvěčnělého děkana domažlického P. Karla Hájka. Posel od Čerchova, roč. 18, 1889, č. 26, 27, 29, 30, 31., Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 1. Strojopis., Hana, O.: Domažlický historik děkan P. Karel Hájek. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 31. 07., č. 176, s. 11., č. 177, s. 11., Hájek, K.: Paměti dějepisné, s. 17-31. Domažlice: Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, 2013., Petrašovský, A.: Kostelní zdi vyprávějí, s. 39-41. Radonice: Domažlický dějepis, z.s., 2019.

Anotace: Naroděn v Hradské ulici čp. 52, ordinován dne 29. srpna 1850 v Praze. U domažlického kaplana, administrátora (5. dubna 1867 - 2. června 1867) a od 3. června 1867 do své smrti děkana vzbudil zájem o historii František Palacký, se kterým se Hájek seznámil za studií v Praze, kde studoval filozofii a teologii. Věnoval se studiu dějin města. Uspořádal městský archiv, který navštívil F. Palacký při své návštěvě města v roce 1862. K dějinám města uveřejnil Hájek řadu článků v různých časopisech. Spolupracoval se spisovatelem K. J. Erbenem i A. Jiráskem při jejich návštěvách Domažlic. Pro Riegrův slovník naučný zpracoval heslo Chodové a Domažlice, nedokončené zůstaly jeho Dějiny Domažlic. Byl také známým lidumilem - v závěti odkázal částku 2000 zlatých na zřízení městského sirotčince. Pohřben na hřbitově U Svatých, hrob se dochoval do dnešní doby. - 135. výr. úmrtí

Hilizer, Alfred, doc., RNDr. - botanik

* 03. 06. 1899 - Štýrský Hradec (Rakousko)

+ 27. 09. 1940 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha

Literatura: Věda přírodní, roč. 20, 1940, s. 94., Studia botanica, roč. 3, 1940, s. 130-137., Věstník Československé ak. zem., roč. 16, 1940, s. 496-500, s. 621-622., Naše věda, roč. 20, 1941, s. 188., Sofronk, J.: Půl století od smrti Alfreda Hilizera. Šumava, 1991, č. 32, s. 21., Internetové stránky Botany.cz, odkaz Lidé od botaniky.

Anotace: Český botanik, mykolog a autor odborných publikací. Absolvoval PF Univerzity Karlovy v Praze, od roku 1921 zaměstnán ve Fytopatologickém ústavu ČVÚT a od roku 1928 v Botanickém ústavu stejné vysoké školy. Zde působil jako docent, také aktivní jako jednatel komise pro ochranu přírody. Odbornou publikační činnost zaměřil především na nižší rostliny (mechy, lišejníky) a rostlinná společenstva, věnoval se i ochraně přírody. Zemřel na následky mozkové mrtvice, která ho postihla ve Kdyni (rodiště matky). Odtud byl převezen do nemocnice v Domažlicích, kde zemřel. Kromě odborné činnosti se také věnoval psaní beletrie, je autorem sci-fi románu "Mitigen, plyn proti válce" z roku 1933. - 125. výr. narození

Hostaš, Karel, JUDr. - starosta

* 11. 03. 1854 - Poleň (okr. Klatovy)
+ 22. 06. 1934 - Klatovy (okr. Klatovy)

Místa působení: Klatovy, Domažlicko

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1994, s. 22. Plzeň: SVK, 1993.

Anotace: Zakladatel muzea v Klatovech, organizátor kulturních a politických spolků. Mladočech, starosta města Klatovy v letech 1912-1919. Přítel Fr. Langa. Spolu s F. Vaňkem autorem publikace Soupis památek historických okresu Domažlice. - 90. výr. úmrtí

Illek, František - fotograf

* 14. 09. 1904 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
+ 17. 06. 1969 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1967-1970, s. 77. P., SK ČSR 1970., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo František Illek.

Anotace: Český fotograf, specializoval se především na reportážní a reklamní fotografii a také na snímky uměleckých památek. Zpočátku působil v agentuře Centropress, od roku 1927 byl vedoucím jejího ateliéru. Od začátku 30. let spoluvlastnil agenturu Press Photo Service, která ještě ve 40. letech patřila k našim nejvýznamnějším fotografickým studiím.

- 55. výr. úmrtí

Janeček, Bohumil - dirigent

* 19. 06. 1929 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 08. 09. 1979 - Ostrava (okr. Ostrava-město)

Místa působení: Domažlice, Ostrava, Opava

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 35. Plzeň: KKS, 1977., ND, roč. 10, 1979, č. 42, s. 3., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 58. Plzeň: SVK, 1998.

Anotace: Pocházel z hudebnické rodiny a hudbě se věnoval již od studií na gymnáziu. Studoval hru na klavír, violoncello a zpěv. Po maturitě absolvoval na FF hudební vědu a byl přijat na dirigentské oddělení AMU v Praze. Absolvoval v roce 1953, poté působil jako dirigent v Československém státním souboru písní a tanců, v armádních uměleckých souborech a konečně jako operní dirigent odešel do Slezského divadla v Opavě. Po několika sezónách byl angažován jako operní dirigent ve Státním divadle v Ostravě (1964). Působil i na ostravské konzervatoři. Za studií působil i jako dirigent Čerchovanu. - 95. výr. narození

Jensen-Rádlová, Marie - bohemistka

* 07. 05. 1902 - Kanice (okr. Domažlice)
+ 09. 06. 1989 - Lund (Švédsko)

Místa působení: Lund (Švédsko)

Literatura: Domažlický zpravodaj, roč. 16, 1989, listopad., Pravda (Plzeň), 14. 10. 1989, příloha, s. 8., Hana, O.: Vzpomínka na Marii Jensen-Rádlovou. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 10. 06., č. 134, s. 15., Hana, O.: Výročí profesorky Marie Jensen-Rádlové. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 06. 05., č. 105, s. 25.

Anotace: Absolventka domažlického gymnázia, maturovala roku 1921. Na vysoké škole studovala češtinu a francouzštinu. Manžel JUDr. Václav Polívka, ministerský rada, zemřel v r. 1941 a ona sama se se synem Václavem po 2. světové válce přestěhovala do Švédska. Působila jako profesorka českého jazyka na univerzitě v Lundu, kde založila speciální kabinet českého jazyka a literatury. Zasloužila se o budování Slovanského institutu lundské univerzity, organizovala setkání Čechů žijících ve Švédsku. Překládala z němčiny, angličtiny a francouzštiny. Do švédštiny překládala V. Vančuru, I. Herrmanna, K. Čapka. Dcera Františka Rádla, neteř mykologa V. Melzera, druhá sestřenice O. Hany. - 35. výr. úmrtí

Kalvoda, Alois - malíř

* 15. 05. 1875 - Šlapanice (okr. Brno-venkov)
+ 25. 06. 1934 - Běhařov (okr. Klatovy)

Místa působení: Kdyně, Srbice (vše okr. Domažlice), Praha, Paříž (Francie), Mnichov (Německo)

Literatura: Haas, J.: Alois Kalvoda. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 18. 06., č. 24, s. 4., Vorlíček, J.: Uznávaný Mistr Alois Kalvoda. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 12. 05., č. 110, s. 18., Nikl, I.: Vzpomínka na Aloise Kalvodu. Domažlický deník, roč. 15, 2009, 29. 06., č. 150, s. 18.

Anotace: Studoval na pražské akademii u Julia Mařáka, později v Paříži a v Mnichově. Po smrti Lud'ka Marolda (1898) převzal jeho ateliér na Vinohradech. Mezi jeho žáky patřil mimo jiné i milavečský Josef Váchal. Orientoval se na dekorativní krajiny. Náměty pro svou tvorbu nacházel zejména na rodné Moravě, zvláště na Slovácku. V našem regionu se objevil poprvé v roce 1906, kdy navštívil vrch Koráb u Kdyně. Roku 1910 přijíždí do Kdyně podruhé, aby vytvořil panoramatický obraz Chodska. V roce 1911 jej vystavoval v Rudolfinu. Podmínky pro tvorbu díla mu pomáhal vytvářet malíř Jan Paroubek, v té době učitel na kdyňské škole. Panorama Chodska na čas patřilo Ministerstvu železnic, nyní je majetkem Muzea Chodska. To jej zapůjčilo do Kdyně, kde je vystaveno v synagoze. Navštívil i Srbice. Po smrti J. Špillara se stal majitelem jeho pojízdného ateliéru, který po něm pak získal Kalvodův žák B. Anderle. - 90. výr. úmrtí

Kašpar, Adolf - malíř

* 27. 12. 1877 - Bludov (okr. Šumperk)
+ 29. 06. 1934 - Železná Ruda (okr. Klatovy)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 1, s. 469. P., R. Ryšavý 1947., Holý, J. P.: Poslední ostrůvek čisté krásy. Zpravodaj města Horšovský Týn, 1999, č. 10., Nikl, I.: Malíř a ilustrátor A. Kašpar. Týdeník Domažlicko, roč. 29, 2019, 14. 08., č. 33, s. 5.

Anotace: Ilustroval stěžejní díla Aloise Jiráska, Boženy Němcové, Jindřicha Šimona Baara aj. Chodsko navštívil poprvé 30. května 1934, kdy si cestou do Klenčí pořídil i několik skic Horšovského Týna. Na Chodsku vytvořil více jak 120 studií a kreseb. Zemřel náhle při výletu k Čertovu jezeru u Železné Rudy, a to po návratu z Klenčí, kde tvořil studie k ilustracím Baarovy trilogie Paní komisarčka, Lůsy a Osmačtyřicátníci. - 90. výr. úmrtí

Koumal, Vladislav, kpt. - stíhací pilot

* 11. 06. 1929
+ 03. 02. 1967 - Blížejev (okr. Domažlice)

Místa působení: Líně (okr. Plzeň-sever)

Literatura: Šebek, S.: Smrt letce připomíná zdevastovaný památník. Domažlický deník, roč. 20, 2011, 20. 05., č. 118, s. 2., fot., Šebek, S.: Památníku se vrátila důstojnost. Domažlický deník, roč. 20, 2011, 29. 09., č. 228, s. 1.

Anotace: Kapitán Koumal, pilot letectva Československé lidové armády z posádky v Líních, přelétal s letadlem MiG-15 nad Domažlickem dne 1. února roku 1967, když mu nečekaně selhal stroj. Údajně se zasloužil o to, aby jeho letadlo nedopadlo přímo do Blížejeva, ale dokázal stroj nasměrovat do neobydlené oblasti. Na okraji lesa nad obcí Blížejev ve směru na Lazce stojí u silnice památník, který tuto tragédii připomíná. - 95. výr. narození

Krátký, Jaroslav - malíř

* 28. 11. 1889 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 22. 06. 1969 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Paříž (Francie), Plzeň, Chodsko

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 1, s. 556. P., R. Ryšavý 1947., Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 65. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Potužáková, J.: Příslušník zakladatelské generace. Pravda, roč. 70, 1989, 05. 12., č. 286, s. 5., JPH: Vzácný rodák a VŘSR. Zpravodaj AS, roč. 11, 1984, č. 10, s. 4., Losenický, B.: Trojí proměna malířského vidění v tvorbě J. Krátkého, F. Koblihy a J. Patery. Spektrum, 1999, č. 4, s. 13-15.

Anotace: Otec měl na domažlickém náměstí knihkupecký obchod. Jaroslav absolvoval domažlické gymnázium a Umělecko-průmyslovou školu v Praze (prof. Dítě), studoval i v Paříži a Mnichově. V Paříži se seznámil s F. Kupkou a jeho tvorbou. Během 1. světové války se dostal do Ruska. Po návratu vyučoval na středních školách v Plzni a byl spoluzakladatelem Pedagogického institutu. Vedoucí katedry výtvarné výchovy na plzeňské pedagogické fakultě. Často jezdil na Chodsko, odkud čerpal náměty pro své obrazy.
- 55. výr. úmrtí

Kubelík, Rafael, dr. h. c. - dirigent

* 29. 06. 1914 - Býchory (okr. Kolín)
+ 11. 08. 1996 - Luzern (Švýcarsko)

Místa působení: Domažlicko, Klatovsko, Plzeň

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 62. Plzeň: SVK, 1998., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Rafael Kubelík.

Anotace: Světoznámý český dirigent, hudební skladatel a houslista. Proslul především jako interpret děl českých a dalších slovanských skladatelů (například Dvořáka, Janáčka, Martinů či Musorgského). Byl též vyhlášeným odborníkem na skladby Gustava Mahlera či Bély Bartóka. V roce 1990 získal čestný doktorát Univerzity Karlovy v Praze. - 110. výr. narození

Kubů, Dalibor - místostarosta Domažlic

* 20. 06. 1959 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Štípková, V.: Abeceda s... Domažlický zpravodaj, roč. 29, 2007, březen, č. 3, s. 3, fot.

Anotace: Narozen v Domažlicích, absolvent SOŠ v Plzni. Podnikatel a místostarosta, člen rady města Domažlice od listopadu 2006. Působí také jako florbalový trenér u klubu FbC Domažlice. - 65. výr. narození

Ledínský, František - zpěvák

* 24. 03. 1925 - Kovářov (okr. Písek)
+ 20. 06. 1989 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Plzeň, Domažlicko

Literatura: Pospíšil, J.: Za vesnickými muzikanty, s. 294-295. Karlovy Vary: Petit, 1999.

Anotace: Rodák z Kovářova na Písecku. Vyhlášený interpret lidových písní, konferenciér a vypravěč. Člen muzikantského dua společně s domažlickým Jaromírem Horákem.

- 35. výr. úmrtí

Liebscher, Adolf - malíř

* 11. 03. 1857 - Praha (Hlavní město Praha)
+ 11. 06. 1919 - Potštejn (okr. Rychnov nad Kněžnou)

Místa působení: Praha, Vídeň (Rakousko), Chodsko, Šumava

Literatura: Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 101. P., MMM 1997., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Adolf Liebscher.

Anotace: Malíř-figuralista, příslušník generace Národního divadla, jeden z nejpůvodnějších umělců 80. a 90. let 19. století. Maloval folkloristické náměty a dekorativní obrazy. Svými kresbami ze Šumavy a Chodska přispěl například do Ottovy výpravné publikace Čechy, jejíž obrazovou část uspořádal jeho bratr Karel Liebscher. Od roku 1881 byl učitelem kreslení na pražské technice. Bratr malíře Karla Liebschera, otec architekta a malíře Adolfa Liebschera mladšího. - 105. výr. úmrtí

Matějovič, Martin, prof., MUDr., Ph.D. - přednosta interní kliniky

* 08. 06. 1969 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Dvorana slávy hejtmana Plzeňského kraje 2016. Plzeňský kraj, roč. 14, 2016, č. 9, s. 5., Internetová databáze regionálních osobností Knihovny města Plzně, heslo: Martin Matějovič.

Anotace: Absolvent Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni, kde promoval v roce 1993. Poté nastoupil do plzeňské fakultní nemocnice. V letech 1998 až 1999 pracoval ve Výzkumném ústavu pro anesteziologii v německém Ulmu. Od roku 2006 působí jako přednosta I. interní kliniky Fakultní nemocnice Plzeň. Odborně se zabývá zejména problematikou sepse a orgánové dysfunkce. V roce 2016 byl uveden do Dvorany slávy Plzeňského kraje. - 55. výr. narození

Mathonius z Florentýna, Jan - autor latinských veršů

* Žatec (okr. Louny)

+ červen 1579 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Rukověť humanistického básnictví. 3, s. 289. P., Academia 1969., Strér, B.: Erbovní rodiny v Domažlicích, s. 13. Domažlice, 1937.

Anotace: Bakalářem se stal v roce 1562, oženil se v Českém Brodě a získal městské právo na Starém Městě pražském. Majestátem z roku 1575 mu byl dán přídomek z Florentýna. Roku 1576 žil v Domažlicích, kde získal majetek po svém strýci Jiřím Makolouškovi. Zakoupil ve městě dům a zasedal v městské radě v letech 1576-1578. Napsal příspěvek do sborníku Carmina k svatbě Jiřímu Philaretovi. - 445. výr. úmrtí

Milíč z Kroměříže, Jan - kazatel

* 1325

+ 29. 06. 1374 - Avignon (Francie)

Místa působení: Praha, Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 8. Město Horšovský Týn, 2002., Holý, J. P.: Významný reformátor žil a působil v našem kraji. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 08. 09., č. 210, s. 10., Holý, J. P.: Jan Milíč z Kroměříže. Zpravodaj města Horšovský Týn, 2004, září, č. 9, s. 6.

Anotace: Narodil se po roce 1320, vzdělání získal na biskupské škole v Olomouci a vlastním studiem. Nejprve byl prostým knězem a písařem. Později jako úředník v kanceláři Karla IV. poznal život vysoké šlechty i církevní hierarchie. Pod vlivem kázání Konráda Waldhauera a opravdové zbožnosti se v roce 1363 rozhodl vzdát se hodností notáře v císařské kanceláři a kanovníka pražské kapituly i všech církevních důchodů. V letech 1363 a 1364 žil na faře v Horšovském Týně a kázal v tamním kostele sv. Petra a Pavla. Brzy uchvátil posluchače strhujícím řečnickým projevem a pádnými argumenty. V roce 1364 se vrátil do Prahy, kde zahájil novou epochu českého kazatelství. Dokázal kázat až pětkrát za den, jednou jazykem latinským, jednou německým a třikrát českým, a to stále s úžasným nadšením. Údajně žil velmi čestně a poctivě, navštěvoval nemocné, vězněné a zmrzačené, těšil zarmoucené a obracel hříšníky na pokání. Jeho odvážná a tvrdá kritika mířila především proti světské moci. Rozhořčen přepychem, ve kterém viděl zdroj hříšnosti, napadl i samotného českého krále a římského císaře Karla IV. Za veřejnou urážku panovníka byl roku 1366 uvězněn pražským arcibiskupem Janem Očkem z Vlašimi. Milíč a jeho početní stoupenci rozbořili do základů nejvykřičenější nevěstinec v Praze na Starém Městě a postavili tam v roce 1372 útulek pro převýchovu nevěstek, který nazvali Jeruzalém. To byl reálný výsledek jeho kazatelské činnosti. Vděku se však nedočkal. Pražské žebravé řády jej obžalovaly u papeže Řehoře XI. a obvinily jej z kacířství. Musel se odebrat do Avignonu, aby se obhájil, ještě před ukončením svého procesu tam však 29. června 1374 umírá. Proti jeho žákům a přívržencům zesílily zákroky církevních úřadů. Jan Milíč z Kroměříže byl kazatelem české reformace a nejvýznamnějším předchůdcem Mistra Jana Husa.

- 650. výr. úmrtí

Odvody, Antonín - učitel

- * 27. 05. 1884 - Osvračín (okr. Domažlice)
- + 25. 06. 1984 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Postřekov, Havlovice, Újezd (vše okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, 1984, č. 5, s. 4., Hana, J.: Za Antonínem Odvodým. In: Z Chodského hradu 1984, s. 31-33. Domažlice: MCH, 1984., Antonín Odvody se dožívá 95 let. In: Z Chodského hradu 1979, s. 46. Domažlice: MCH, 1979., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 60. Plzeň: SVK, 1998., Vorlíček, J.: Dvě výročí A. Odvodyho. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 26. 05., č. 121, s. 16.

Anotace: Pocházel z početné rodiny v Osvračíně. Vystudoval v Plzni. Jako učitel působil v Postřekově, Havlovicích, Újezdě a na obou školách v Domažlicích. Nejdéle na "dívčí"-od roku 1927 do roku 1939. Za 1. světové války bojoval jako pětatřicátník v Haliči, za okupace byl zatčen v souvislosti se Smudkovou aférou, pro pokročilejší věk byl propuštěn. Jako dobrovolný pracovník doplňkové knihovny domažlického okresu rozesílal soubory knih vesnickým knihovnám. Dlouhá léta byl pokladníkem muzejního kuratoria. Spolu se správcem muzea A. Procházkou, malířem J. Paroubkem a učitelem P. Holým se ve 30. letech podílel na zpřístupnění muzejních sbírek veřejnosti. Po válce se věnoval zahrádce a včelám. Poslední léta života prožil u dcery v Praze. Pozn.: Podle J. Vorlíčka zemřel v Oselcích u Přeštic. - 40. výr. úmrtí

Popel z Lobkovic, Jan - nejvyšší hofmistr

- * 1490 - Chlumeck nad Cidlinou (okr. Hradec Králové)
- + 14. 06. 1569 - Libochovice (okr. Litoměřice)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: Spisovatel a politik. Zpravodaj města Horšovský Týn, 1991, červen, s. 4.

Anotace: Spisovatel, politik a nejvyšší hofmistr Království českého. Znalec historie, překladatel literárních děl. Pobýval mj. v Horšovském Týně. Zde u něj působil jako písař Jan Sylván. - 455. výr. úmrtí

Pražák, Josef - violoncellista

* 05. 06. 1919 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 17. 10. 1991 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 28. Plzeň: KKS, 1977., Hana, J.: Památce J. Pražáka. Domažlicko, roč. 1, 1991, č. 31, s. 4., Burda, J.: Červnová hudební výročí. Domažlický deník, roč. 1, 1994, 11. 06., č. 25, s. 8.

Anotace: Nejprve žákem Jiřího Konrádyho, poté studoval konzervatoř v Praze (1934-1940). Čtyři roky byl vězněn v nacistickém koncentračním táboře. Po skončení 2. světové války konzervatoř dokončil (1946), v roce 1950 absolvoval Akademii múzických umění. Byl členem Symfonického orchestru Československého rozhlasu, profesorem AMU, zakladatelem Pražákova kvarteta. - 105. výr. narození

Procházka, Antonín - sochař

* 24. 06. 1849 - Praha-Záběhlice (Hlavní město Praha)
+ 26. 09. 1903 - Praha-Vinohrady (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 5. vydání. Svazek 2, s. 314-315. Praha: Ivo Železný, 2000.

Anotace: Mezi roky 1863 až 1866 v dílně sochaře Františka Hergesela, pak působil na akademii v Mnichově a Praze. V letech 1877-1880 činný v ateliéru Josefa Václava Myslbeka, kde pracoval např. na pomníku děkana Antonína Příhody pro město Domažlice. Od roku 1888 pedagogem na Umělecko-průmyslové škole v Praze. Držitel řady ocenění za pomníky a sochy. - 175. výr. narození

Procházka, Zdeněk - regionální historik

* 07. 06. 1954 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hutníková, J.: Nemít Procházku, museli bychom si ho vymyslet. Domažlicko, roč. 12, 2002, 27. 02., č. 9, příl. Domino, s. 1, fot., Procházka, Z.: Na konci středověkých dějin. Týdeník Domažlicko, roč. 15, 2005, 09. 02., č. 6, s. 5, fot., Cibulková, M.: Zdeněk Procházka převezme v neděli Cenu Waldschmidta. Domažlický deník, roč. 19, 2010, 15. 10., č. 240, s. 3, fot., Frait, K., Procházka, Z.: Věřím, že dobrá kniha si svého čtenáře vždy najde. Domažlický deník, roč. 21, 2013, 02. 03., č. 52, s. 3, fot., Babor, J.: Zdeněk Procházka obdržel pamětní medaili Domažlic. Týdeník Domažlicko, roč. 24, 2014, 28. 05., č. 21, s. 2, fot.

Anotace: Původním povoláním fotograf, v současnosti působící hlavně jako amatérský archeolog a historik. Pozornost věnuje zejména kulturním památkám Domažlicka a Tachovska. Autor prací Domažličtí hrnčíři na Hořejším předměstí ve 14. a 15. století, Historické náhrobníky okresu Domažlice, Hrady, zámky a tvrze okresu Tachov nebo Památná místa Všerubského průsmyku. Zakladatel Nakladatelství Českého lesa, ve kterém vydal řadu průvodců věnovaných Domažlicím, Domažlicku, Tachovsku, Českému lesu apod. V roce 2014 obdržel pamětní medaili Města Domažlice za propagaci regionu prostřednictvím publikační činnosti. - 70. výr. narození

Rybářík, Jaromír Alois - majitel knihkupectví

* 10. 06. 1904 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 26. 08. 1942 - Waldheim (Německo)

Místa působení: Domažlice, Waldheim (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození a úmrtí na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen v Domažlicích, v domě čp. 111. Syn Václava Rybáříka, místního knihařského mistra a Marie, rodem Křištof. Pracoval jako majitel knihkupectví. Zatčen 10. prosince 1940, zahynul v nacistické věznici ve Waldheimu na konci srpna roku 1942. - 120. výr. narození

Skala, Alois - majitel hodinářského závodu

* 20. 06. 1889 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 18. 02. 1945 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Flossenbürg (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen na domažlickém Hořejším Předměstí, v domě čp. 16. Syn Jana Skaly, místního hodináře a zlatníka a Barbory, rodem Fencl. Působil jako majitel hodinářského závodu. Zatčen 24. března 1940, zemřel na následky útrap z nacistického koncentračního tábora Flossenbürg. Otec hodináře a hudebníka Jana Skaly. - 135. výr. narození

Soukup, Emil P. Mons. - arciděkan

* 30. 06. 1939 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Litoměřice, Lomnice nad Lužnicí (okr. Jindřichův Hradec), Český Krumlov, Domažlice, Plzeň

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 2. Strojopis., Cibulková, M.: Pobyt v Domažlicích pokládám za šťastný čas. Týdeník Domažlicko, roč. 23, 2013, 04. 12., č. 47, s. 4, fot., Petrašovský, A.: Kostelní zdi vyprávějí, s. 58-59. Radonice: Domažlický dějepis, z.s., 2019.

Anotace: Abiturient plzeňského gymnázia, teologii vystudoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě. V Litoměřicích byl 24. června 1962 vysvěcen na římskokatolického kněze. Po vysvěcení působil až do roku 1969 jako kaplan v Domažlicích, poté byl v Lomnici nad Lužnicí a od roku 1974 do 14. srpna 1993 vedl duchovní správu v Českém Krumlově. Od 15. srpna 1993 působil po 8 let jako arciděkan v Domažlicích. Během této doby byla opravena kostelní věž a budova fary na náměstí. V září 2001 je povolán na pozici arciděkana u plzeňské katedrály sv. Bartoloměje, o osm let později získává titul Monsignore. Na zmiňovaném působišti vydržel až do roku 2019, kdy byl opět přesunut do Domažlic. Zde vykonává funkci výpomocného duchovního (září 2019). Autor četných příspěvků do regionálního tisku. - 85. výr. narození

Šimánek, Josef - předseda MNV

* 29. 06. 1919 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Představitelé města Domažlice, s. 3.

Anotace: Bydlel na Dolejším Předměstí čp. 68. Člen Komunistické strany Československa. Do funkce předsedy MNV nastoupil po Janu Dolejšovi dne 22. května 1953 a vykonával ji do 25. května 1954, kdy jej vystřídal Josef Hůla. Syn Františka Šimánka a Anny, rozené Machové. - 105. výr. narození

Trefná, Emilie, RNDr. - malířka

* 26. 06. 1914 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 30. 04. 1992 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha, Hořovice (okr. Beroun)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 604. P., R. Ryšavý 1950., Holý, J. P.: Vděčná připomínka domažlické malířky. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 05. 10., č. 232, s. 12., On-line databáze autorit Národní knihovny ČR, heslo Trefná, Emilie.

Anotace: Základy v malbě získala u svého otce Jana Trefného, profesora domažlického gymnázia. Absolvovala studium na Vysokém učení technickém v Praze, autorkou prací z oboru klimatologie a kartografie. Působila v Hořovicích. Ve své umělecké tvorbě se zaměřovala zejména na krajiny a zátíší. - 110. výr. narození

Váchal, Petr, adm. - admirál

* 29. 06. 1849 - Milavče (okr. Domažlice)
+ 1919

Místa působení: Domažlice, Itálie, Argentina

Literatura: Milavečský rodák uspěl v Argentině. Nové Domažlicko, roč. 1, 2007, č. 1, s. 11., Posel od Čerchova, 1899, 25. 11., s. 3., Internetové stránky Námořního žurnálu historického, heslo Petr Váchal.

Anotace: Petr Váchal se narodil 29. června 1849 v Milavčích. Vystudoval nižší reálku v Domažlicích, poté se vyučil zámečnickem. Jako technicky zdatný byl odveden do dílen k námořnictvu, začal sloužit na lodi Narenta a později na obrněnci Lissa. Zapojil se do hydrogeografických studií pobřeží Arábie a Egypta. V roce 1873 opustil službu a nastoupil do světoznámé Whiteheadovy továrny na torpéda. Za čtyři roky byl požádán ruskou vládou, aby nastoupil na místo instruktora, po dvou letech přijal výhodnou nabídku z Itálie. V roce 1881 se odebral do Argentiny, kde měl vybudovat torpédové loďstvo. Po roce složil zkoušky a jako inženýr nastoupil na obrněnou loď Almirante Brown. V té době se mj. zabýval sestavením nového typu torpéda - dvouletá práce byla 14. října 1888 korunována úspěšnou zkouškou. Váchalovo torpédo bylo v roce 1889 vystaveno a oceněno stříbrnou medailí na Světové výstavě v Paříži, o milavečském vynálezcovi tehdy psaly všechny velké deníky. Pro argentinské námořnictvo vydal ve španělštině psanou dvoudílnou příručku o torpédech. Rychle postupoval na služebním žebříčku, dosáhl hodnosti admirála argentinského námořnictva a řadu let působil jako pedagog na argentinské námořní akademii.
- 175. výr. narození

Wenig, Frank - spisovatel

* 24. 07. 1898 - Meclov (okr. Domažlice)
+ 29. 06. 1974 - Praha (Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Plzeň

Literatura: Kdy zemřeli? 1971-1974. P., SK ČSR 1974., Svobodné slovo, 1974, 04. 07., s. 4., Lidová demokracie, 1974, 07. 12., s. 5., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 58. Plzeň: SVK, 1997., Hatlmanová, D.: Frank Wenig. Meclovský zpravodaj, 2007, únor, s. 2., Bílková, J.: Frank Wenig: novinář, spisovatel, spolupracovník Josefa Skupy. Praha: Malvern, 2020. 533 stran.

Anotace: Odborný učitel, redaktor v Plzni a Praze, zástupce šéfredaktora Svobodného slova, autor knih a her pro děti. Spolupracoval v Plzni se Skupou, psal pro postavičky Spejbla a Hurvínka divadelní hry. Autorem Kašpárka. Autor knih pro děti: O Spejblovi a Hurvínkovi, Léto pod Pukštejnem, Paměti mouchy Gabriely, Sběrač míčků, Pověsti ze staré a nové Plzně, Děti z černého kraje, Francek, Pohádky před spaním... V roce 1968 obdržel Cenu města Plzně za přínos ke kulturnímu životu Plzně a za kulturní práci pro Plzeň. - 50. výr. úmrtí

Založení organizace Svazu neslyšících a nedoslýchavých v Domažlicích (Domažlice, 07. 06. 1964)

- 07. 06. 1964 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Odvodyová, P.: Sluchově postižení oslavili čtyřicítku. Domažlický deník, roč. 13, 2004, 05. 06., č. 131, s. 9., Kubertová, L.: Domažlický svaz neslyšících slaví 50. výročí. Domažlický deník, roč. 23, 2014, 27. 05., č. 122, s. 10.

Anotace: Domažlický svaz neslyšících a nedoslýchavých byl založen 7. června 1964. Na zakládající schůzi bylo přítomno 35 účastníků. U zrodu svazu stál Alois Štípek, pozdější dlouholetý jednatel organizace. - 60. výr. události

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc červen 2024

Sestavil: Petr Vecka

Zdroj fotografie na úvodní stránce: Lukáš Vorlíček

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2024. Nestránkováno, 6 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice